

Eksorcisme. Kim Richard Adler Mejdahl rejser i sine film tilbage til et kulsort barndomsland, og der er ikke tale om tilgivelse.

Det er en familie-vendetta

AF JULIE MOESTRUP

I februar sidste år så jeg en mavepuster af en film på Charlottenborg Forårsudstilling i København. *ODE* hed den og var lavet af den 28-årige kunstner Kim Richard Adler Mejdahl.

Hans far spøjte i filmens arvæv, så dominerende som kun voldelige og alkoholiserede fædre kan gøre det, ikke blot i overført betydning, men også helt konkret som et navn på en obduktionsrapport og en stribe fotografier af gerningssteder.

I 2010 blev Kim Richard Adler Mejdahls far dræbt. Gennemtæsket af en »drukkammerat« og skubbet ned ad en stejl trappe. Død på stedet. *ODE* er ikke en hyldest til en afdød mand. Den er et behårdt vidnesbyrd om et liv i en voldsramt familie. Ikke dokumentarisk. Ikke genfortalt. Men gestaltet i mørke klagesange af kunstneren selv, hans mor og tre søstre.

Hvem var manden bag den realistiske, men lige så voldsomt visualiserede traume-historie? Et par uger efter at have set *ODE* mødtes jeg med Kim Richard Adler Mejdahl. I hans lejlighed på 12. etage i Danmarks første skyskraber på Københavns højeste bakke. Årene har sat deres præg på Bellahøj-husene. Revner i malingen. Entrédøre uden navneskilte. Cigarettskodder på trappeafsatserne. Mon elevatoren overhovedet virker?

En lille langhåret gravhund pressede sig

ud på reposen, før døren helt var åbnet. Kim Richard Adler Mejdahl fulgte efter i døråbningen og bød indenfor. Lejligheden var lys. Quistgaard-kaffekopper på stuebordet. Tre værelser og skønlitteratur i reolen. Badekar og altan. Møbeldesign fra dengang Bellahøj-husene blev indviet.

Jeg nåede ikke at spørge, før Mejdahl efter en kort rundvisning sagde: »Min kæreste og jeg flyttede ind for et par år siden. Det kan godt være et lidt hårdt område at bo i, men vi er virkelig glade for lejligheden, og byggeriet skal også renoveres. Men prøv lige at se udsigten fra altanen ...«

Den var overvældende: Til venstre foldede byen sig ud. I fugleflugt udsigt til havlinje. Et blik ned på park og sø. Til højre rækker af hustage og trafikerede brede gader. Skyline i lilleputby. Der er en samklang her, tænkte jeg: mellem Bellahøj-husene og *ODE*. På én gang medtaget og storslået.

En families minder peger sjældent i samme retning ... minder er en konstruktion og derfor aldrig renset for tvivl.

Jeg er ikke den eneste, der blev ramt af Kim Richard Adler Mejdahls film. Den vandt Charlottenborg Forårsudstillings Solopris

2018, og dermed fik Mejdahl en invitation til at vise et nyt værk i år: *Days of Al* er en 66 minutter lang film, der ligesom *ODE* er en suggestiv rejse tilbage til barndomslandet: kulsorte hjemmevideoer, familiemedlemmer foran og bag kameraet, et liv i opløsning i krydsklip med malerisk filmet forladte landbrug og spøgelseshuse i udkantsdanmark, alt sammen med Kim Richard Adler Mejdahls musik som bagtæppe. Det hele oplevet igennem en ung mand, der er ved at bryde sammen og kun har følgeskab af sin gravhund.

Men inden vi tager fat på *Days of Al*, vender vi tilbage til Bellahøj-husene, Adler - og *ODE*.

»Jeg har kaldt *ODE* for en horror-musical-dokumentar. Det lyder måske mærkeligt, men der er en mening med galskaben. Filmen er dunkel som en gyser, og selv om der fortælles en sand historie, så begynder det hele at forvandle sig til teater, når mine søstre, mor og jeg synger hver vores klagesang baseret på vores respektive minder om min far. Noget husker man tydeligt, mens andet helt er gemt væk. *ODE* handler også om udfordringen ved at erindre i flertal. En families minder peger sjældent i samme retning, derfor havde jeg brug for nogle filmiske greb, der fortæller, at minder er en konstruktion og derfor aldrig er renset for tvivl. På den måde er det en teatralisk film,« siger han.

KIM RICHARD ADLER MEJDAHL var lige fyldt 21 år, da hans far blev dræbt.

»Min familie og jeg fulgte hele retssagen. Jeg havde en blok med og tegnede alle, der var i salen. Dommere og advokater og gerningsmanden. Jeg tegnede og tegnede, også beskrivelsen af min fars krop, som den så ud, da han blev fundet: skaderne på bløddele og ribbensbrud. Manden blev dømt for vold med døden til følge og fik syv års fængsel. Han havde ikke haft til hensigt at slå min far ihjel, han ville banke min far til plukfisk, men ikke slå ham ihjel.«

– *Var det en rimelig dom?*

»Ja, det synes jeg. Forud havde der været en masse ballade, som min far selv havde en andel i. Gerningsmanden var heller ikke helt normal. Det er et mærkeligt ord, men i retspsykiatrisk praksis blev han vurderet til at være 'sinke'. Det ord har prentet sig fast i mig, når jeg tænker tilbage på ham: en 'sinke'.«

»Han skulle for eksempel beskrive trappen, hvor de fandt min far. I hans ordforråd eksisterede 'stejl' ikke. 'Den er uhyggelig,' sagde han, da forsvareren forsøgte at få ham til at forklare, hvordan og hvorfor min far faldt ned ad de trapper.«

– *Du beskriver filmen som en horror-musical-dokumentar. Hvad mener du med det?*

»Musicals og gysere har det tilfælles, at de har en kropslig virkning på os. Musikken vækker kroppens rytme, man får måske lyst til at danse. Gyset fremmaner rædsel, man får måske lyst til at flygte. Begge genrer sætter en kropslig reaktion i gang. Hvordan føles det, når en familie går igennem helvede

Kim Richard Adler Mejdahl modtog sidste år Charlottenborg Forårsudstillings Solopris for filmen *ODE* og den tre minutter lange animation *NO OZONE*. Med prisen fulgte en invitation til at vise et nyt værk på årets udstilling. FOTOS: KIM RICHARD ADLER MEJDAHL

Familien er både foran og bag kameraet i Kim Richard Adler Mejdahls film. Her er det hans fætter i den aktuelle *Days of Al*.

Portræt af familien i *Skælskør*.

og får deres liv ødelagt af en syg mand? Vi forsøger at befri os for vores familietraumer ved at gøre dem til et kunstværk. Få dem ud af kroppen og op på væggen. Det er det, filmen tager sit udgangspunkt i. Det er en slags traume-simulation,« siger Kim Richard Adler Mejdahl, der voksede op i havnebyen Skælskør i Sydvestsjælland.

TO storesøstre, en lillesøster, mor og far. Hus med have. Alting gik på overfladen fint. Der var penge nok, indtil den dag, hvor der kom en Bilka til byen. Forældrenes bageri mistede flere og flere kunder, og til sidst måtte Mejdahls far indgive sin konkursbegæring. Manden, der før havde levet »det gode liv« med benzinslugende bil, en snaps eller tre til frokosten og noget mere at holde sig vågen på, blev nu et faretruende kældermenneske.

Hvordan føles det, når en familie går igennem helvede og får deres liv ødelagt af en syg mand?

»Min far var uddannet konditor, og bageriet var hans stolthed. Han var en patriarkalsk, tvær og lukket mand, og efter konkursen blev han endnu mere mørk i sindet.«

Mejdahls far indrettede et hjemmebrønderi i kælderen, og tiden, han ikke brugte dernede, gik med at lange ud efter kone og børn. Mere og mere voldsomt, for han var på »hvidvin« med en alkoholprocent på 93.

»Jeg husker det som et Frankensteins laboratorium. Bare lydene, boblerne i reagensglas. Jeg husker det meget tegneserieagtigt: en række glasbowler med plastikhætter på toppen, indbyrdes forbundne med slanger, der lignede snørklede sugerør.«

Som månederne gik, kom der flere og flere til: »Han opkøbte dem gennem Den Blå Avis. Folk kimedede os ned: 'Hej, det er Gert fra Boeslunde, jeg har tre glasbowler ... er du stadig interesseret?' Jeg tog imod så mange af de opkald. Til sidst var der 300 bowler nede i kælderen.«

Efter en årrække blev forældrene skilt. Kim Richard Adler Mejdahl var 11 år.

»Vi oplevede en hel del fysisk og psykisk vold derhjemme. De sidste år var enormt kaotiske. Politiet blev kaldt til hjemmet, når det var værst, men de gjorde ikke rigtig noget. Lærere fra skolen udtrykte lidt bekymring, men det var et lille samfund, hvor man passede sig selv. Sådan var det dengang, det var helt normalt. Derfor

var det en befrielse, da min mor endelig fik styrke til at smide ham ud,« fortæller Kim Richard Adler Mejdahl og fortsætter: »Derefter blev han sådan et spøgelse, man kunne møde på gaden. Han fik også en kvindelig bekendt til at ringe og chikanere os over telefonen. Han var fortsat helt ekstremt tilstedeværende i vores bevidsthed, selvom han ikke længere boede sammen med os.«

NU kan man forledes til at tro, det kun var familiens sociale deroute i et lille samfund fyldt med sladder, der anbragte Mejdahl i en udsat situation i barndoms- og ungdomsårene i Skælskør. Men så »enkelt« var det ikke. Han var for længst »diagnosticeret« som »anderledes«.

»Ja ... og det kunne selv en gratis romkugle fra bagermesteren ikke ændre ved. Jeg var en lille feminin dreng, alle vidste, at jeg var homoseksuel, længe før jeg selv var klar over det. Jeg blev massivt mobbet i skolen, og da jeg kom i puberteten, eksploderede det. Børnene fik hormoner i kroppen og lidt flere kreative bandeord. Det blev meget aggressivt. Jeg blev kaldt 'klamme bøsserøv', og der var en gruppe elever, der jagtede og spyttede efter mig og askede mig i håret.«

– *Så du anderledes ud?*

»Ja, især i teenageårene, og set i bakspejlet må jeg sgu tage hatten lidt af for, at jeg turde. Jeg fik fandeme hug for det.«

Kim Richard Adler Mejdahl lod sit hår vokse.

»Det havde altid været min drøm. Jeg havde siden min barndom været omringet af kusiner og søstre med prinsesseshår ned til knæene. Det så sejt ud. Det ville jeg også have. På en campingferie som barn på Lolland var der en hoppepude, og jeg kan huske, at jeg tog min pyjamastrøje op over hovedet og legede, at den var mit ekstravaganza-hår, som blæste i vinden, når jeg bevægede mig. Min far kom buldrende: 'Hvis du gør det der igen, kommer der spøgelse om natten og æder dig.' Så det holdt jeg hurtigt op med.«

Men som 14-årig slap Kim Richard Adler Mejdahl håret løs.

»Jeg fik Prins Valiant-frisure og havde også en forkærlighed for trompetbukser, ikke bare med lidt svaj, men matros-svaj. Selvfølgelig var jeg dømt til at få kastet lort i hovedet,« siger Mejdahl, der i dag har langt hår. Meget langt.

– *Har du vist din film i Skælskør?*

»Nej, men det skal jeg om et par måneder, og jeg er meget nervøs for det. Der er jo en sandsynlighed for, at der sidder folk nede blandt publikum, som har kendt min far. Jeg er meget nervøs for, hvad Skælskør vil sige til filmen.«

Det sagde Kim Richard Adler Mejdahl den eftermiddag i Bellahøj, og vi aftalte at mødes igen i Skælskør, når den tid kom.

DEN 2. september 2018 er den Kulturelle Folkefest i barndomsbyen i fuld gang. *Traumhaus* står der på plakaten, som er sat op med tape på den forfaldne og nedlagte stationsbygning i Skælskør.

Indenfor viser Kim Richard Adler Mejdahl skulpturer, musikvideoer, tegninger, installationer og fotografier i de mange rum med knuste vinduesglas, skimmelsvamp, spindelvæv og gennemblødt vægtapet i flere lag.

På gulvet i køkkenet ligger skelettet af en fugleunge. Det var der i forvejen, siger han. Men nu med sørgekrans som en del af udstillingen. *Traumhaus*. Ja, tak.

Senere på eftermiddagen er der premiere på *ODE* i byens biograf, Kosmorama. Da vi kører fra stationsbygningen i retning af hovedgaden, peger Mejdahl på en mur og siger: »Der satte jeg en af mine 'protestplakater' op, inden jeg flyttede herfra som 18-årig. I nattens mulm og mørke hængte jeg dem op rundt omkring i byen. De fleste af dem blev revet ned dagen efter, men et par fik lov at blive og hænger her stadig i dag, om end de er blevet ret utydelige.«

Det var plakater med skrigende, grædende småbørn – andre var 1950er-agtige tegninger af smilende mænd og kvinder, som stod enten i køkkenet med forklæde eller ude i garagen ved hølebordet.

»Jeg havde lavet tankebobler over dem, hvor der stod: 'Hvordan skal jeg nogensinde få fortalt min familie, at jeg er homoseksuel?' Det tror jeg ikke, folk kunne lide at læse dengang,« siger han og griner.

BIOGRAFEN er fyldt med byens kulturinteresserede efterlønnerne, Kim Richard Adler Mejdahls klasselærer fra folkeskolen og hans søstre, mor og et par andre familiemedlemmer. Familien er nervøse, men stolte, siger hans mor. »Vi støtter filmen helhjertet. Jeg har ikke forstand på kunst, men jeg ved, at det her er en vigtig film. I hvert fald for vores egen familie.«

Der er ikke nogen elever fra skolen dengang. Farens gamle venner ser han heller ikke blandt publikum.

Kim Richard Adler Mejdahl introducerer, inden filmen går i gang. Hans stemme knækker lidt i mikrofonen, da han siger: »Min familie og jeg synger mange hårde ord i den her film. Det er en familie-vendetta. Vi laver en symbolsk hævnakt, for i kunstens verden kan vi slå tilbage. Vi overtager overgrebsmandens rolle.

Kan det være traume-befriende at tage hævn? Det er det, vi undersøger i filmen.

Lad mig lige retfærdiggøre mit »overgreb« på min far. Et traume betyder at være i en andens magt og vold. I den her film tager min familie afstand fra offerrollen. Vi forholder os ikke længere passivt til vores offer-stigma. Men hvad blev der af tilgivelsens helende kræfter? Gennem hele mit liv – lige fra jeg var barn, til jeg blev voksen, har jeg fået at vide, at jeg var nødt til at tilgive min far. Ikke som en mulighed, men mere som en kommando. At der måtte tilgives for enhver pris. Kun på den måde ville jeg kunne komme videre med mit liv. Det var for min egen skyld.

Men den her film er, hvad jeg mener. Hvordan kan man overhovedet tilgive en mand, som aldrig har bedt om at blive tilgivet?»

Efter filmen samler Kim Richard Adler Mejdahl og hans familie sig uden for biografen. Skælskør-folket kommer over én efter én. Sætninger som: »Vi vidste jo slet ikke ...«, »Hvor er I stærke ...« og »Jeg kunne slet ikke kende dig i filmen ...« høres. Kim Richard Adler Mejdahl står der i midten, lettet, med en arm hængende over sin lillesøsters skulder. Nu er han ikke længere den mærkelige unge fyr, der scannede varer i det lokale supermarked. Nu er han kunstner fra Det Kongelige Danske Kunstakademi.

EFTER visningen tog Kim Richard Adler Mejdahl hjem til Bellahøj-husene, og fra altanen begyndte han at optage de første sekvenser til *Days of Al* – billedstormen i den unge mands sind.

– *Hvilken sammenhæng er der for dig imellem Days of Al og ODE?*

»Begge film er optaget samme sted, hjemme ved min mors hus og i en lille radius rundt omkring det hus. Min far spøger i begge film. Hvor han i første film var til stede som en dis, aldrig rigtig synlig, men alligevel overalt, så gemmer han sig også i *Days of Al*. Men denne gang kan man høre hans stemme. Jeg har også brugt nogle af de hjemmevideoer, han optog, da jeg var barn. Jeg har endda krediteret ham i rulleteksten, det er en lille absurd, intern joke til mig selv. Jeg er også begyndt at se, at jeg har brugt min fætter, der spiller hovedrollen i *Days of Al*, som et slags medium til at fortælle om mit liv, som det var engang. Han græder mine tårer.«

Days of Al kan ses på Forårsudstillingen på Charlottenborg frem til den 10. marts. Derudover er der sævisninger af *Days of Al* den 20. og 27. februar kl. 18.30 i biografen, hvor Kim Richard Adler Mejdahl introducerer filmen. Mejdahl bliver færdigguddannet på Det Kongelige Danske Kunstakademi til sommer.